

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FA-K54
Arkivsaksnr: 19/13	Løpenr: 21/3765
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	25.05.2021	013/2021
Kommunestyret		

Uttale til Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027

25.05.2021 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Ragnhild Lønningdal (planleggjar) orienterte om saka, og svarte på spørsmål frå representantane.

Karl B. Kollbotn (Frp) la fram eit framlegg til vedtak som seier at saka skal leggjast fram for kommunestyret utan tilråding frå naturutvalet.

Ordførar Knut Harald Frøland (Bl), som har jf. §9 i kommuneloven møte- og talerett, la fram følgjande tilleggspunkt:

*"Det skal til kommunestyremøte leggjast fram ein beskrivelse av miljøtilstand i Frølandsvatnet og kva eventuelle konsekvensar dette har for fauna og mogelege tiltak for å betre situasjonen."*Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart sett opp imot framlegget til Kollbotn med ordførar sitt tilleggspunkt ved røysting.

Kollbotn sitt vedtak med ordførar sitt tilleggspunkt vart samrøystes vedteke.

NAT- 013/2021 Vedtak:

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Det skal til kommunestyremøte leggjast fram ein beskrivelse av miljøtilstand i Frølandsvatnet og kva eventuelle konsekvensar dette har for fauna og mogelege tiltak for å betre situasjonen.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Vestland fylkeskommune, vassområdekoordinatorane og alle kommunane har gjort eit stort og grundig arbeid med å utarbeida ein heilskapleg plan for alt vatn i fylket/vassregionen. Dette er eit svært omfattande arbeid om eit viktig tema, og planen inneheld ei rekkje tiltak for å betra vasskvaliteten i fylket. Plandokumenta er oversiktlege og gjev eit godt grunnlag for å arbeida vidare med forvaltning av vatnet.

Samnanger kommune har ein del konkrete tilbakemeldingar på kunnskapsgrunnlaget og tilhøyrande tiltaksforslag i Vann-nett, og rådmannen vil i tide til kommunestyremøtet laga ein detaljert tabell med tilbakemeldingar om kva som er feil eller ikkje komplett informasjon om den enkelte vassførekomst/påverknad/tiltak. Desse tilbakemeldingane kan då leggjast ved og bli ein del av kommunestyret sitt vedtak om uttale.

Det finst per i dag ingen tilskotsordningar for gjennomføring av opprydding i avløpsproblematikk. Plandokumenta skisserer at det skal arbeidast for å innføre ei slik ordning. Me vil på det sterkaste oppmoda om at ei slik tilskotsordning vert innført, slik at det vert realisme i planane om alle avløpstiltaka som kviler på kommunane. Likeeins er det behov for fleire tilskotsordningar/meir tilskotsmidlar innanfor landbruket.

Dokument som er vedlagt:

Rettleiing til høyringsinnspel (1)

Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion 2022-2027 - Høyringsutgåve (1)

Komprimert

Tiltaksprogram for Vestland vassregion 2022-2027 - Høyringutgåve (1)

Handlingsprogram for Vestland vassregion 2022-2027 - Høyringsutgåve (1)

Sentrale omgrep i vassforvaltninga

Tabell over føreslåtte tiltak i vassdrag i Samnanger

NYTT vedlegg - Innspel til registrerte data om vassførekomstar i Vann-nett

NYTT vedlegg - Skildring av tilstanden i Frølandsvatnet

Dokument som ikkje er vedlagt:

Data om kvar enkelt vassførekomst er tilgjengeleg i www.vann-nett.no.

Kva saka gjeld:

Dei regionale vassforvaltingsplanane med tilhøyrande tiltaksprogram for 2016-2021 i heile Noreg skal no oppdaterast og revurderast. Vi er inne i andre planrunde av dei regionale vassforvaltingsplanane. Vassregionane Hordaland og Sogn og Fjordane har vore eigne vassregionar i perioden 2010-2019, men vart slegne saman frå 1.1.2020 til Vestland vassregion. Planen for Vestland vassregion 2022 - 2027 bygger på gjeldande vassforvaltningsplanar for 2016 -2021, ein plan for Hordaland vassregion og ein for Sogn og Fjordane vassregion.

Til vassforvaltningsplanen for 2022 - 2027 er det utarbeidd eit tiltaksprogram og eit handlingsprogram. **Alle tre dokumenta er på høyring med høyringsfrist 30.06.21.**

Plandokumentet har også ein kortversjon/samandrag av planen, som gjev eit godt overblikk. Dette finn ein på side 5 til 9 i «Regional plan for vassforvaltning».

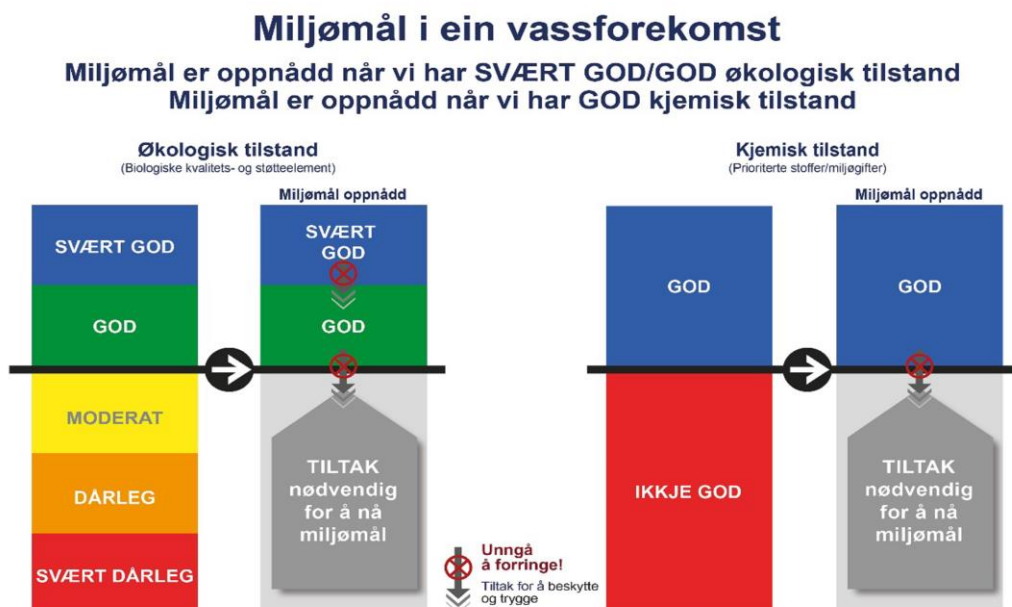
Vassforvaltningsplanen er ein regional plan etter plan – og bygningslova § 8-3. Planen og tiltaksprogrammet vert oppdatert kvart 6. år i samsvar med vassforskrifta §§ 25 og 26. Det vert vurdert årleg om det er trong for å oppdatere Handlingsprogrammet jf. plan- og bygningslova § 8-1.

Forskrift om rammer for vassforvaltninga (vassforskrifta) trådde i kraft 1. januar 2007 og innførte vassrammedirektiv til EU i norsk forvaltning. Vassforskrifta stiller krav til innhald i vassforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet. Ho stiller og tydelege krav til vassforvaltning:

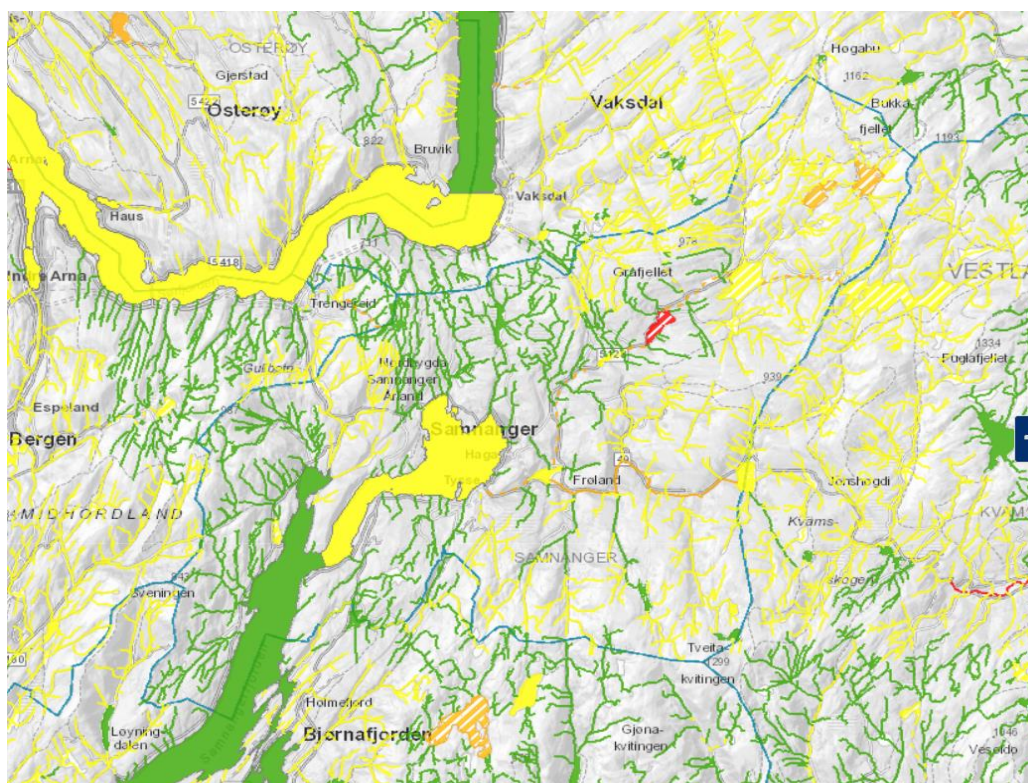
- all vassforvaltning skal samordnast på tvers av alle sektorar som forvaltar vatn
- økosystemtankegang
- alt vatn skal forvaltast innan sitt nedslagsfelt.
- alt vatn skal minst ha god økologisk tilstand.
- alt vatn skal minst ha god kjemisk tilstand.
- samfunnsnytte skal vurderast kontinuerleg

Vassforvaltinga etter vassforskrifta skal vere heilskapleg og samordna på tvers av alle sektorar som brukar og påverkar vatn. Statlege etatar, fylkeskommunar og kommunar har bidratt med kunnskap, vurdert påverknadar, skissert tiltak innanfor sine ansvarsområde og tidspunkt for når tiltaka kan verte gjennomført. Vassområdekoordinatorane har vore i dialog med kommunane i sitt/sine vassområde og hjelpt dei med oppgåvene som følgjer av vassforskrifta. Kunnskapsgrunnlaget, miljømål og tiltak til planen er samla i databasen vann-nett.no. Planen og tiltaksprogrammet summerer opp innhaldet i Vann-nett. Vassområda har utarbeidd underlagsdokument som grunnlag til planen og tiltaksprogrammet. Vassområdeutvala er leia av kommunane. På nettsida www.vannportalen.no kan ein finna svært mykje informasjon om vassforskrifta og arbeidet med vassforvaltningsplanane.

Figuren nedanfor illustrerer korleis miljømål, tilstand og tiltak heng saman i ein vassførekomst. Ein vassførekomst kan t.d. vera ein innsjø, ei elv med sidebekkar (vassdrag), ei gruppe av mindre elvar, ein grunnvassførekomst eller ein fjord. Alle vassførekomstar er å finna i www.vann-nett.no. Sjå vedlegget «Sentrale omgrep i vassforvaltinga» for definisjonar av alle dei ulike omgrepa som vert brukt i vassforvaltningsplanen.

Figur 1: Her er dei fem klassane for miljøtilstand som følgjer av vassforskrifta vist. For dei fleste vassførekomstane er miljømålet «God tilstand» og dette er miljømålet som skal nåast. Dersom miljøtilstanden for den enkelte vassførekomst er moderat eller lågare, er det behov for tiltak for å nå miljømålet om god tilstand. Samtidig er det viktig å unngå aktivitet som gjer miljøtilstanden dårlegare der miljømålet «God tilstand» alt er nådd.

Figur 2: Alle vassførekomstane i Samnanger med fargekoding som syner økologisk tilstand (og økologisk potensial for «sterkt modifiserte vassførekomstar», desse er markerte med striper i staden for heildekkande farge).

Vurderingar og konsekvensar:

Kvaliteten på plandokumenta er vesentleg forbetra i frå førre versjon av vassforvaltingsplanen for Hordaland vassområde (2016-2021). Dette er eit svært omfattande arbeid med eit viktig tema, og planen inneheld ei rekkje tiltak for å betra vasskvaliteten i fylket. Me har ikkje mykje å utsetja på sjølve plandokumenta. Uttalen vil i hovudsak heller basera seg på kunnskapsgrunnlaget om kvar enkelt vassførekomst, slik den går fram av Vann-nett, samt tiltaka som er føreslått for å forbetra vasskvaliteten eller kunnskapsgrunnlaget.

Innanfor tidsramma frå planen vart sendt på høyring til sakspapiret til naturutvalet måtte ferdigstillast har det ikkje vore tid til å ta ein detaljert gjennomgang av tilstand, påverknad, og tiltak for kvar enkelt vassførekomst. Ein slik gjennomgang vil bli gjort i tida fram mot kommunestyremøtet i juni, og lagt ved som supplerande informasjon til sakspapiret som vert sendt ut då.

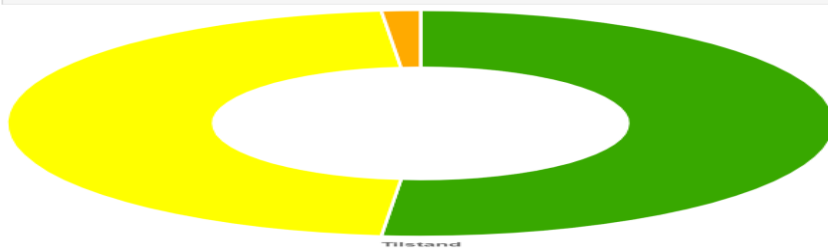
Situasjonen for vassførekomstane i Samnanger:

Lenkje til faktaark med statistikk for vassførekomstane i Samnanger: <https://vann-nett.no/portal/#/area/4623/MunicipalityID>

Det er totalt 108 definerte vassførekomstar innanfor arealet til Samnanger kommune. Nokre av vassførekomstane deler me med nabokommunane. Vassførekomstane er klassifiserte med ein økologisk tilstand som er God, Moderat eller Dårleg (me har ingen som er klassifisert som Svært dårleg eller Svært god). Figuren under syner talet på vassførekomstar i kvar kategori. Vassførekomstar definerte som «sterkt modifiserte/SMVF» (t.d. regulerte vassdrag) er ikkje med i denne figuren, fordi dei er klassifiserte med økologisk potensial i staden for økologisk tilstand. Me rår til at ein tek ein kikk på www.vann-nett.no og klikkar seg inn på ulike vassførekomstar i kartet. På den måten er det lettare å forstå kva slags informasjon som ligg inne om kvar vassførekomst, og korleis vassførekomstane er inndelte.

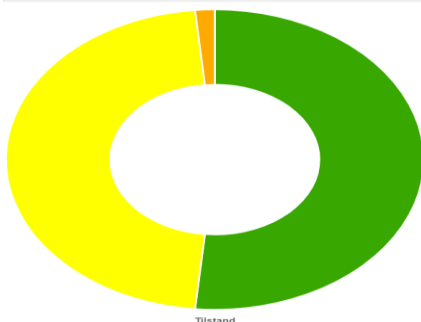
Økologisk tilstand, Alle overflatevann

TILSTAND	ANTALL	%
God	34	51.5
Moderat	31	47.0
Dårlig	1	1.5
Alle	66	100.0

Økologisk tilstand, Alle overflatevann

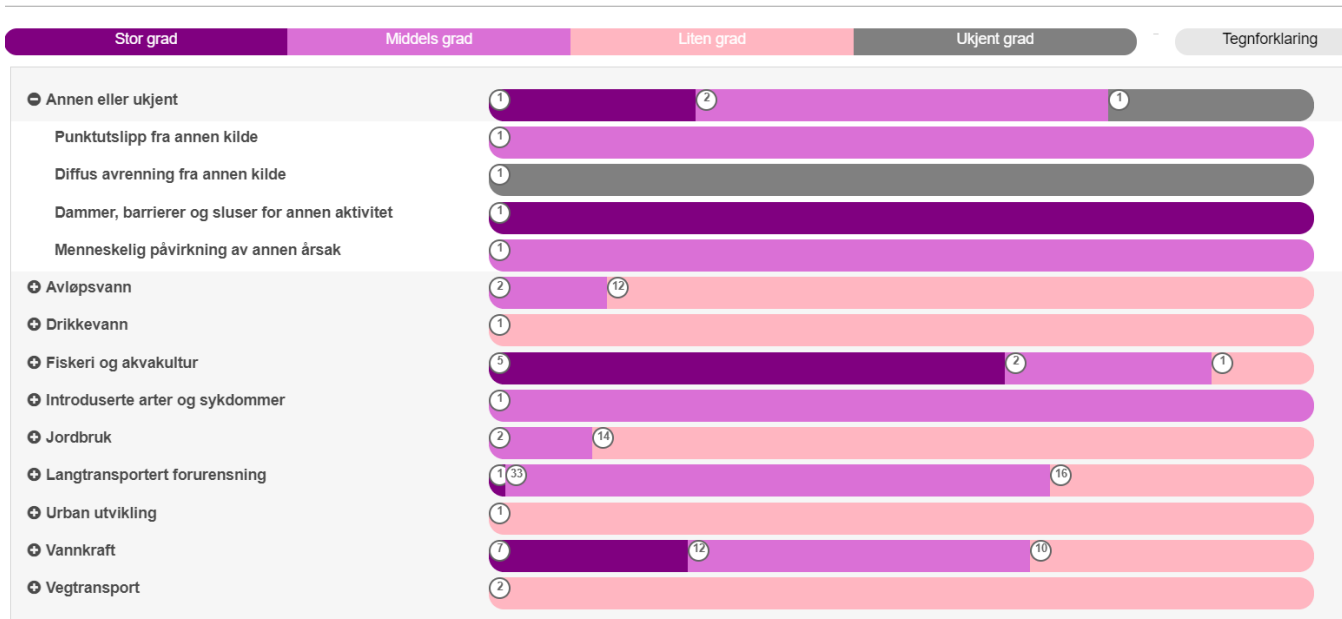
TILSTAND	ANTALL	%
God	34	51.5
Moderat	31	47.0
Dårlig	1	1.5
Alle	66	100.0

Figur 3: Økologisk tilstand i vassdraga i Samnanger, med unntak av dei vassdraga som er påverka av t.d. vasskraftutbygging (SMVF). SMVF er i staden klassifiserte med eit «økologisk potensial».

Påverknadane på vassførekomstane våre er fordelte slik figuren under syner.

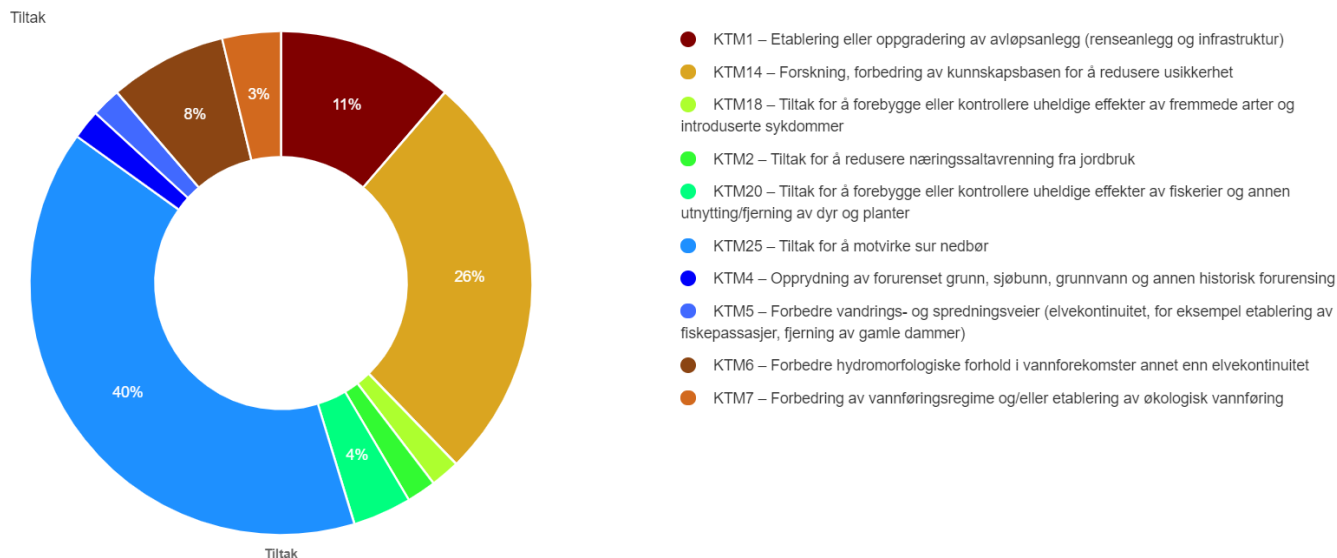
▼ Påvirkning, Alle

Figur 4: Oversyn over alle typar menneskeleg aktivitet som påverkar vasskvaliteten i vassførekomstane våre. Det innringa talet er talet på vassførekomstar med den aktuelle påverknaden.

I Samnanger er det påverknad frå sur nedbør som er den faktoren som gjer at flest vassførekomstar er i risiko for ikkje å nå miljømåla. Vidare kjem vasskraft, jordbruk og avløpsvatn. Andre viktige påverknadsfaktorar er fiskeoppdrett, avrenning frå veg, m.m.

Figuren nedanfor syner kva tiltak som er føreslått for vassførekomstane for å nå miljømåla innanfor planperioden. Det er dei ulike sektorstyresmaktene som har føreslått tiltaka.

Figur 5: Prosentfordeling av talet på tiltak som er foreslått for å nå miljømåla for vassførekomstane i Samnanger.

Vedlegget «Tabell over foreslåtte tiltak i vassdrag i Samnanger» har eit tabelloppsett med meir detaljerte opplysningar om foreslåtte tiltak. Tabellen er eit uttrekk frå Vann-nett, og me finn at den inneheld ein god del feil eller manglande oppdatering av status på tiltaka. Endringar me har meldt inn i 2020 er ikkje lagt inn. Fram mot kommunestyremøtet i juni vil rådmannen arbeida vidare med å gå igjennom detaljane og laga ei tilbakemelding på kva endringar me meiner må gjerast.

Kommunen står andsynes ei stor oppgåve med å supplera kunnskapsgrunnlaget og utføra konkrete tiltak, særleg på avløp. Her er det snakk om problemkartlegging av spreidde avløp rundtom i kommunen, og eventuelle pålegg om utbetring av anlegg, betre reinseløysing eller påkopling til offentleg avløp. Kommunestyret bør setja av midlar i budsjetten kvart år i planperioden til å gjennomføra desse tiltaka. Det finst per i dag ingen tilskotsordningar for gjennomføring av opprydding i avløpsproblematikk. Plandokumenta skisserer at det skal arbeidast for å innføra ei slik ordning. Me vil på det sterkaste oppmoda om at ei slik tilskotsordning vert innført, slik at det vert realisme i planen om alle avløpstiltaka som kviler på kommunane.

Hovudplan for vatn og avløp er nemnt fleire stader i plandokumenta som eit viktig verkemiddel for å prioritera tiltak og nå miljømåla. Dette manglar Samnanger, og det ligg ikkje føre planar om å laga ein slik.

Samnanger kommune skal gjennomføra undersøkingar i Samnangerfjorden sommaren 2021, og dette vil føra til eit oppdatert kunnskapsgrunnlag om miljøtilstanden. Betre tiltak kan deretter definerast ut i frå kva som eventuelt er problemet.

Landbruk

Det er Bjørnafjorden landbrukskontor som har hand om tiltaka innanfor landbruket, der det også finst enkelte tilskotsordningar. Til liks med avløpsområdet er det behov for fleire tilskotsordningar/meir tilskotsmidlar innanfor landbruket.